

Універсальны дызайн

РЕПОЗИТОРІЙ БГПУ

**Светлакова Вольга Юр'еўна,
кафедра спецыяльнай педагогікі
Інстытута інклюзіўнай адукацыі
БДПУ ім. М.Танка**

Універсальны дызайн («дызайн для ўсіх»)

- Гэта дызайн асяроддзя, сродкаў камунікацыі, прадуктаў і паслуг, якія садзейнічаюць іх прымяненню ўсімі людзьмі незалежна ад узросту, здольнасцей і другіх асаблівасцей.

Універсальны дызайн азначае падыход да дызайну, вобраз мыслення аб самім працэсе дызайну, які прызнае змены, што адбываюцца з кожным на працягу яго жыцця.

**Прынята Генеральнай Асамблеяй
ААН 13 снежня 2006 года**

Організацыя Аб'яднаных Нацый

**Конвенцыя
о правах инвалидов**

Даступнасць

- Як асноўны прынцып і важнейшая папярэдняя ўмова для эфектыўнага і роўнага ажыццяўлення праў інвалідаў

РЕПОЗИТОРИЙ БГУ

У Рэспубліцы Беларусь Палатай прадстаўнікоў прыняты закон «Аб ратыфікацыі Канвенцыі аб правах інвалідаў» (№ 424-3 от 18.10.2016)

Канцэпцыя ўніверсальнага дызайна ў вобласці стварэння безбар'ернага асяроддзя

*Зацверджана Загадам № 2.62
Міністэрства архітэктуры і
будаўніцтва Рэспублікі
Беларусь ад 03.11. 2016 г.*

«Універсальны дызайн»

Азначае дызайн прадметаў, абсталявання, праграм і паслуг, які закліканы зрабіць іх у максімальна магчымай ступені прыдатнымі да карыстання для ўсіх людзей без неабходнасці адаптацыі ці спецыяльнага дызайну

Канвенцыя ААН
аб правах інвалідаў

«Разумнае прыставанне» азначае ўнясенне, калі гэта патрэбна ў канкрэтных выпадках, неабходных і падыходзячых мадыфікацый і карэктыў, якія не становяцца **несуразмернай** ці **неапраўданай** перашкодай, у мэтах забеспячэння рэалізацыі ці ажыццяўлення інвалідамі **нараўне** з другімі ўсіх праў чалавека і асноўных

Канвенцыя ААН
аб правах інвалідаў

Безбар'ернае асяроддзе

- асяроддзе, адаптаванае да магчымасцей фізічна аслабленых асоб і ствараючае ўмовы для іх самастойнай (без пастаяннай дапамогі практычна здаровых людзей) дзейнасці

Прынцыпы ўніверсальнага дызайну:

— Раўнапрэе ў выкарыстанні

Гнуткасць у выкарыстанні (выбар спосабаў выкарыстання)

Простае і інтуітыўнае выкарыстанне (лёгкаць разумення прымянення незалежна ад вопыту, ведаў, моўных навыкаў і г.д.)

Успрыманне інфармацыі (выкарыстанне розных форм і спосабаў афармлення інфармацыі)

Памяркоўнасць да памылкі (мінімізацыя небяспекі і неспрыяльныя наступствы выпадковых ці праднамераных дзеянняў)

Захаванне фізічных сіл (мінімізацыя фізічных намаганняў)

Велічыня і месца для доступу і выкарыстання

Патрабаванні да ўніверсальнага дызайну:

- даступнасць;
- бяспечнасць;
- бесперапыннасць;
- камфортнасць;
- інфарматыўнасць;
- экалагічнасць.

Універсальны дызайн у адукацыі

- Гнуткае адаптаванае асяроддзе, якое ўлічвае адукацыйныя патрабаванні **ўсіх** навучэнцаў

РЕПОЗИТОРИЙ БГУ

Літаратура:

- Инклюзивное образование : пособие для тренера : модули для администрации школ, педагогов, родителей и детей / М. В. Былино [и др.]. – Минск : Услуга, 2015. – 248 с.
- Конвенция Организации Объединенных Наций о правах инвалидов [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/disability/. – Дата доступа: 08.09.2016.
- Рингерт, Л. Введение в универсальный дизайн. Канадско-Российская Программа по инвалидности, 2006 г. – 127 с. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://tnu.podelise.ru/docs/index-214659.html>– Дата доступа: 08.09.2016.
- Доступная среда для инвалидов. Иллюстрированное справочное пособие. /сост.: Е. Шевко, С. Дроздовский. – Мозырь: ММООО «РАИК», – 2010. – 37с.